

Praha 29. 11. 2022

2

Čerpání zdravotní péče cizinci v roce 2021

Utilization of Health Care by Foreigners in 2021

Souhrn

V roce 2021 čerpalo zdravotní služby 148,5 tisíc cizinců u 201 poskytovatelů lůžkové péče v ČR, s celkovými náklady v hodnotě 1 167,4 mil. Kč. Z tohoto počtu 67,0 tisíc ošetřených cizinců (45 %) pocházelo ze zemí Evropské unie. Nejčastěji byli ošetřeni pacienti ze Slovenska (25 %), Ukrajiny (19 %), Ruska (6 %), Vietnamu (6 %) a Německa (5 %). Největší objem plateb za ošetření byl cizinci hrazen prostřednictvím zahraničního zdravotního pojištění (41 %), v hotovosti (26 %) nebo ze smluvního pojištění v ČR (24 %). Ke konci sledovaného období činily pohledávky za neuhrazenou zdravotní péčí o cizince po lhůtě splatnosti 65,8 mil. Kč (6 %).

Summary

In 2021 health care was provided to 148,5 thousand foreigners in 201 hospitals in the Czech Republic with total costs of the respective health care 1 167,4 million CZK. Out of these number 67,0 thousand treated foreigners (45 %) were of EU citizenship. The most frequently treated patients were persons originating from Slovakia (25 %), Ukraine (19 %), Russia (6 %), Vietnam (6 %) and Germany (5 %). The largest volume of payment for health care provided to foreigners was foreign health insurance (41 %), cash payment (26 %) or contractual insurance in the CZ (24 %). Outstanding debts after due date for health care provided to foreigners reached 65,8 million CZK (6 %) at the end of 2021.

Čerpání zdravotní péče cizinci v nemocnicích ČR v roce 2021

Údaje pro tuto Aktuální informaci pocházejí ze sběru ročního výkazu V (MZ) 1-01 (dále jen V1) o čerpání zdravotní péče cizinci za rok 2021. Zpravodajskými jednotkami jsou vybraní poskytovatelé lůžkové péče (DRZAR 101 – fakultní nemocnice, 102 – nemocnice, 103 – specializované nemocnice, 104 – psychiatrické nemocnice a 105 – nemocnice následné péče). Předmětem sběru dat jsou informace o cizincích a nákladech, bez ohledu na to, zda cizinci čerpali u těchto poskytovatelů zdravotní služby formou ambulantní, jednodenní nebo lůžkové péče. Počty pacientů jsou k jednotlivým názvům zemí přiřazovány podle státní příslušnosti k danému státu. **Výkaz V1 nesleduje cizince a náklady za poskytnuté zdravotní služby hrazené ze zákonného veřejného zdravotního pojištění zdravotními pojišťovnami ČR.** Z celkového počtu 204 zpravodajských jednotek 3 poskytovatelé výkaz neodevzdali, z toho byl jeden nově zavedený koncem roku 2021. V posledním dostupném období zbývající dva poskytovatelé vykážali péči v úhrnu 2,5 tisíce cizinců o celkovém nákladu 4,4 mil. Kč. Možná míra podhodnocení uvedených údajů lze tak odhadovat na cca 1,7 %.

V roce 2021 využilo zdravotních služeb poskytovatelů lůžkové péče v ČR celkem 148,5 tisíc cizinců. Po předchozím poklesu v roce 2020 v souvislosti s omezeními z důvodu pandemie COVID-19 došlo k nárůstu téměř o 43 %, tj. dokonce o 16 % více než činilo dosavadní maximum 127,6 tisíc cizinců v roce 2019. V roce 2021 přispělo k nárůstu také probíhající plošné očkování proti COVID-19, které se týkalo i cizinců. Z dlouhodobého hlediska tedy rok 2021 navazuje na původní rostoucí trend. Z pohledu územního rozložení bylo nejvíce cizinců ošetřováno nebo hospitalizováno opět v nemocnicích HI. m. Prahy, a to 64,4 tisíc osob (43 %). Dále bylo léčeno 18,6 tisíc cizinců v Jihomoravském (13 %), 11,5 tisíc ve Středočeském (8 %) a 8,5 tisíc cizinců (6 %) v Moravskoslezském kraji.

Z celkového počtu téměř 148,5 tisíc cizinců bylo 67 tisíc osob (45 %) ze zemí Evropské unie (EU). Podíl cizinců ze zemí EU se i přes celkový nárůst absolutního počtu od roku 2016 (54 %) postupně snižuje. Pokles podpořilo vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (UK) z EU v roce 2020. Nejčastěji ošetřovanými cizinci byli v roce 2021 opět občané Slovenska, kterých bylo 36,9 tisíc (25 %), dále následovali Ukrajinci s 28,1 tisíci (19 %), Rusové s 9,5 tisíci (6 %), Vietnamci s 8,6 tisíci osob (6 %) a Němci s 7,6 tisíci (5 %).

Zdravotní péče poskytnutá cizincům si v roce 2021 vyžádala náklady v celkové výši 1,167 mld. Kč, tj. ve srovnání s rokem 2020 nárůst o pětinu, o polovinu méně než v případě nárůstu počtu cizinců. Z toho více 59 % (688 mil. Kč) představovaly náklady na pacienty z EU. Nejvyšší náklady připadaly na občany Slovenska (427 mil. Kč), dále Ukrajiny (185 mil. Kč), Německa (76 mil. Kč), Vietnamu (54 mil. Kč), Polska (44 mil. Kč.) a Ruska (34 mil. Kč). Z dlouhodobého hlediska náklady vynaložené za zdravotní péči o cizince v letech 2005 až 2021 vzrostly na více než trojnásobek z 366 mil. Kč na 1,167 mld. Kč. Do roku 2020 rostly náklady vyšším tempem, než počet cizinců a průměrná výše úhrady na cizince dosáhla 11,9 tisíce u cizinců z EU a 7,2 tisíc u ostatních cizinců. V roce 2021 průměrný roční náklad na jednoho cizince z EU poklesl na 10,3 tisíc Kč a na 5,9 u cizinců mimo EU.

V rámci úhrad zdravotní péče poskytnuté cizincům tvořila v roce 2021 obdobně jako v minulých letech nejvyšší podíl platba ze zahraničního zdravotního pojištění (zejména u cizinců z EU), kterou využilo sice pouze 27 % pacientů, tj. 40 tis. osob, ale v hodnotovém vyjádření činil podíl zahraničního pojištění 41 % objemu úhrad (473 mil. Kč). Z hlediska počtu osob byly náklady nejčastěji hrazeny v hotovosti, a to v případě 49 % pacientů (73 tis. osob). Platba hotově tvořila celkem 300 mil. Kč, což bylo 26 % celkových nákladů za cizince. Na třetím místě co do četnosti, tak i objemu úhrad, bylo využití smluvního pojištění v ČR, které se týkalo 28 tis. osob (19 %) v celkové hodnotě 282 mil. Kč (24 %). Podíl pacientů ze zemí EU, kterým byla poskytnuta zdravotní péče hrazená zahraničním pojištěním (zahrnuje i možnost uplatnění zdravotního pojištění v rámci EU, Nařízení Rady EHS 1408/71 a následné předpisy), činil na celkovém počtu pacientů z EU 48 %, tj. přes 32 tisíc osob. Hodnota úhrad ze zahraničního pojištění za pacienty ze zemí EU dosáhla 59 % celkových nákladů na cizince z EU, tj. více než 404 mil. Kč. V případě cizinců ze zemí mimo EU převažovaly platby v hotovosti, tj. 51 tis. pacientů (63 %) a náklady 180 mil. Kč (38 %).

Nezaplacené pohledávky po lhůtě splatnosti za zdravotní péči poskytnutou 4,2 tis. cizincům činily k 31. 12. 2021 celkem 65,8 mil. Kč, což představuje 5,6 % celkových nákladů za zdravotní péči o cizince. U 1,8 tis. cizinců ze zemí EU nebylo ve lhůtě splatnosti uhrazeno téměř 23,3 mil. Kč (3,4 %) a u 2,3 tis. cizinců ze zemí mimo EU představovaly pohledávky po lhůtě splatnosti celkem 42,5 mil. Kč (8,9 %). V roce 2021 bylo celkem ze strany cizinců, ať už v hotovosti nebo formou pojištění, uhrazeno více než 90 % nákladů na zdravotní péči (1 055 mil. Kč). Neuhrazené náklady v roce 2021 vzrostly ze 85 mil. Kč na 102 mil. Kč, ale jejich podíl zůstává na necelých 9 %, z toho bylo po lhůtě splatnosti výše zmíněných 65,8 mil. Kč (64 %) oproti 59,4 mil. Kč (70 %) v roce 2020. Zbývajících 10,5 mil. Kč (0,9 %) nákladů bylo za cizince uhrazeno státními orgány ČR.

Součet pacientů v rozdělení dle způsobu úhrady nákladů za péči může být vyšší než celkový počet ošetřených cizinců v daném roce, a to z důvodu částečně neuhrazených nákladů u některých pacientů (týká se tabulky na straně 5 a 7). Přehled vývoje počtu cizinců a nákladů v tisících Kč za roky 2017 až 2021 jsou uvedeny v následující tabulce.

Počty ošetřených a náklady na ošetření cizinců u poskytovatelů lůžkové péče (DRZAR 101, 102, 103, 104, 105) v letech 2017–2021

Ukazatel	2017	2018	2019	2020	2021	Index 2021/2020 (2020=100)
Počet ošetřených cizinců celkem	117 287	119 212	127 617	103 788	148 527	143,1
z toho počet osob ze zemí EU	62 236	59 770	60 681	48 636	67 020	137,8
z toho počet osob ze zemí mimo EU	55 051	59 442	66 936	55 152	81 507	147,8
podíl počtu osob z EU na počtu ošetřených cizinců celkem v %	53,1	50,1	47,5	46,9	45,1	x
Náklady na ošetření cizinců celkem v tis. Kč	931 422	1 021 139	1 084 730	974 960	1 167 387	119,7
z toho náklady na ošetření osob ze zemí EU v tis. Kč	590 420	618 347	656 638	577 590	688 100	119,1
z toho náklady na ošetření osob ze zemí mimo EU v tis. Kč	341 001	402 792	428 092	397 369	479 287	120,6
podíl nákladů na ošetření osob z EU na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	63,4	60,6	60,5	59,2	58,9	x
Neuhrazené náklady na ošetření cizinců v tis. Kč	47 212	76 674	68 144	85 006	102 301	120,3
podíl neuhrazených nákladů na celkové výši nákladů na ošetření cizinců v %	5,1	7,5	6,3	8,7	8,8	x

Poznámky:

Výkaz V (MZ) 1-01 nesleduje čerpání zákonného veřejného zdravotního pojištění v ČR.

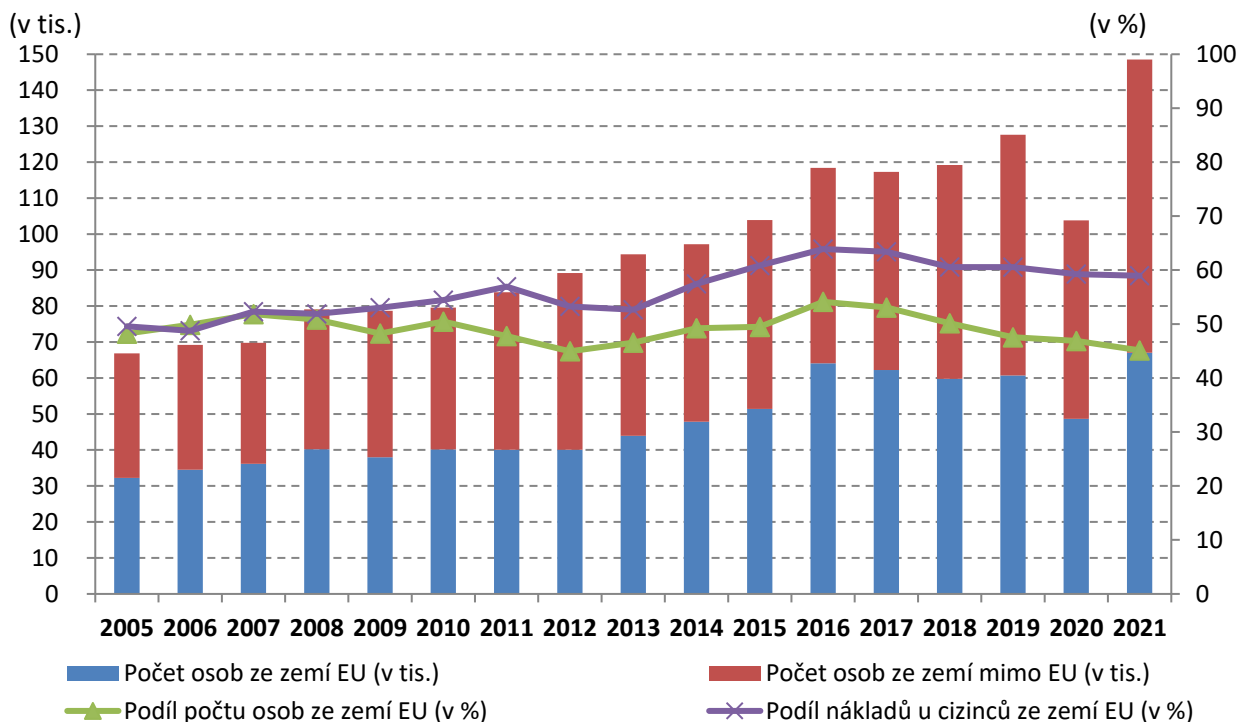
Neuhrazené náklady zahrnují i pohledávky před lhůtou splatnosti k 31. 12. 2021.

Od roku 2020 je Spojené království Velké Británie a Severního Irska zařazeno mezi země mimo EU.

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

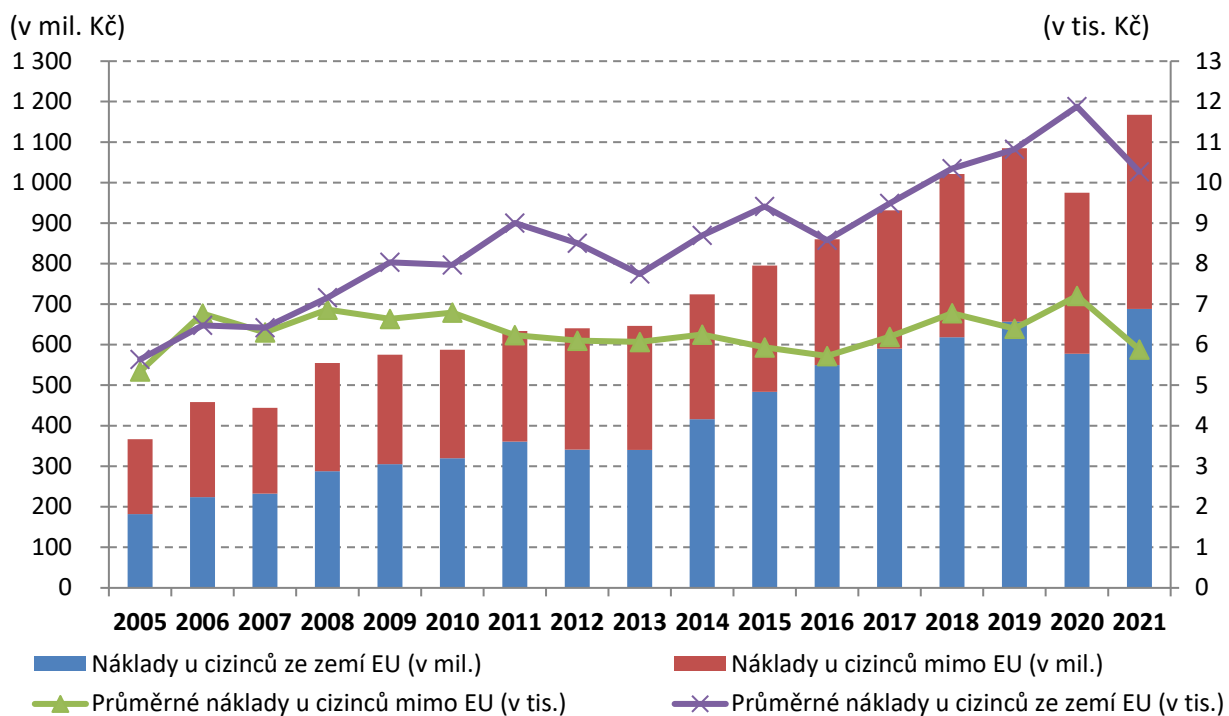
Zpracoval: Mgr. Jan Žofka

Vývoj počtu cizinců čerpajících zdravotní péči v nemocnicích ČR v letech 2005–2021

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Vývoj nákladů na čerpání zdravotní péči cizinci v nemocnicích ČR v letech 2005–2021

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Poznámka: Výkaz V (MZ) 1-01 nesleduje čerpání zákonného veřejného zdravotního pojištění v ČR.

Čerpání zdravotní péče cizinci dle státní příslušnosti v roce 2021
Počty cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče

Země původu	Počet cizinců celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrzena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	148 527	12 141	7 523	114 850	14 013	28 465	39 533	73 368	2 135	6 633	4 191
Země EU celkem	67 020	4 429	2 539	50 894	9 158	9 878	32 407	21 986	601	2 896	1 844
Belgie	393	90	56	196	51	119	98	169	2	8	4
Dánsko	294	25	35	207	27	19	151	122	-	3	1
Finsko	162	12	7	119	24	14	77	70	-	1	1
Francie	1 594	129	79	1 221	165	132	494	945	2	28	19
Irsko	500	44	30	392	34	28	144	301	2	27	23
Itálie	1 958	164	113	1 384	297	246	747	951	2	29	9
Maďarsko	1 248	41	63	1 045	99	207	326	651	3	65	56
Německo	7 599	684	335	4 520	2 060	889	4 474	2 077	38	206	105
Nizozemsko	957	90	58	527	282	81	495	355	6	30	17
Polsko	4 091	263	111	3 103	614	483	1 740	1 440	82	416	303
Portugalsko	583	22	29	507	25	53	265	259	-	19	5
Rakousko	3 466	213	82	2 845	326	105	2 960	392	3	14	8
Rumunsko	2 061	84	67	1 781	129	322	310	1 149	60	261	204
Řecko	475	13	22	358	82	62	151	251	4	18	5
Slovensko	36 909	2 255	1 233	28 866	4 555	6 499	18 512	10 581	329	1 387	811
Španělsko	1 257	73	67	1 073	44	108	486	644	4	23	10
Švédsko	357	37	17	234	69	30	174	148	1	13	4
Ostatní země EU ¹⁾	3 116	190	135	2 516	275	481	803	1 481	63	348	259
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	842	65	37	700	40	111	269	402	31	72	31
Spojené království	2 493	307	68	1 784	334	156	983	1 299	5	61	43
Srbsko	433	32	11	342	48	75	57	271	14	19	12
Švýcarsko	530	69	19	302	140	59	232	235	0	8	5
Ruská federace	9 532	632	915	7 581	404	1 849	224	7 234	23	271	165
Ukrajina	28 086	2 445	1 672	22 876	1 093	7 305	1 233	17 887	355	1 770	1 122
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	6 841	383	598	5 564	296	1 311	231	4 888	149	302	179
Čína	848	57	38	734	19	195	22	600	1	31	26
Vietnam	8 635	948	526	6 783	378	3 613	380	4 423	64	218	110
USA	2 284	169	76	1 670	369	283	59	1 889	4	73	57
Ostatní ⁴⁾	20 983	2 605	1 024	15 620	1 734	3 630	3 436	12 254	888	912	597

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Makedonie, Monako, San Marino a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nezjištěné země

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci dle státní příslušnosti v roce 2021
Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče (v tis. Kč)

Země původu	Náklady v tis. Kč celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhrazena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	1 167 387	100 366	32 343	750 518	284 160	281 753	472 882	299 974	10 478	102 301	65 782
Země EU celkem	688 100	51 301	12 233	417 026	207 539	126 936	404 123	119 993	3 071	33 977	23 300
Belgie	1 808	265	78	779	687	167	1 141	487	6	8	3
Dánsko	1 111	23	89	825	174	76	546	486	-	3	2
Finsko	439	83	10	271	74	35	311	92	-	1	1
Francie	9 181	226	177	6 949	1 829	1 799	5 269	1 900	5	209	172
Irsko	8 695	69	35	6 917	1 675	206	665	5 482	1	2 340	2 331
Itálie	12 134	319	324	5 687	5 804	1 499	7 194	3 142	1	298	257
Maďarsko	8 929	73	132	7 526	1 198	910	4 892	2 556	3	568	538
Německo	75 933	2 521	1 406	39 603	32 403	15 824	37 819	20 760	91	1 438	905
Nizozemsko	7 760	171	126	2 071	5 391	2 210	4 626	755	52	116	74
Polsko	44 081	1 121	233	30 279	12 448	8 714	17 738	8 861	337	8 432	3 850
Portugalsko	2 046	74	226	1 400	346	350	793	865	0	37	17
Rakousko	24 370	2 752	248	14 145	7 225	1 630	19 716	2 893	8	124	103
Rumunsko	19 846	292	153	18 288	1 113	1 688	9 044	4 342	1 174	3 598	2 891
Řecko	2 769	19	30	945	1 775	618	1 579	496	15	62	18
Slovensko	426 973	41 815	8 108	251 389	125 662	85 317	273 577	55 076	530	12 474	9 293
Španělsko	4 921	98	125	4 083	615	291	1 486	2 973	4	167	152
Švédsko	5 324	129	33	3 694	1 468	955	3 088	1 269	0	11	5
Ostatní země EU ¹⁾	31 780	1 252	701	22 173	7 654	4 646	14 640	7 558	845	4 092	2 690
Ostatní země EHP mimo EU ²⁾	6 760	323	307	5 638	491	1 297	953	1 525	1 919	1 067	874
Spojené království	25 064	5 492	267	12 335	6 970	1 756	8 491	11 729	4	3 084	2 405
Srbsko	4 237	167	25	1 172	2 873	447	1 554	2 162	17	57	36
Švýcarsko	5 076	158	20	3 064	1 834	579	3 900	577	-	21	19
Ruská federace	34 054	2 450	1 809	25 848	3 948	10 617	2 446	19 024	418	1 549	922
Ukrajina	185 184	17 203	4 159	141 013	22 809	59 689	8 035	75 249	1 185	41 026	25 964
Ostatní země bývalého SSSR ³⁾	30 708	1 801	1 372	24 023	3 511	8 324	1 577	13 007	704	7 096	5 591
Čína	2 732	224	134	2 286	88	982	71	940	0	738	731
Vietnam	54 258	9 941	9 526	31 085	3 706	34 606	3 439	9 461	491	6 260	799
USA	13 106	899	254	6 850	5 104	2 233	1 947	7 584	46	1 296	1 121
Ostatní ⁴⁾	118 109	10 408	2 236	80 179	25 286	34 288	36 345	38 722	2 623	6 131	4 021

¹⁾ Ostatní země EU: Bulharsko, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Rumunsko, Slovinsko

²⁾ Ostatní země Evropského hospodářského prostoru mimo EU: Island, Lichtenštejnsko, Norsko

³⁾ Arménie, Azerbajdžan, Bělorusko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldavsko, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán

⁴⁾ Země skupiny „ostatní“: z evropských zemí Albánie, Andorra, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo, Makedonie, Monako, San Marino a Vatikán; dále výše neuvedené mimoevropské země a nezjištěné země

0 - použito v případě, že zjištěné náklady jsou vyšší než 0 a nižší než 500 Kč.

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci v krajích ČR v roce 2021

Počty cizinců dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče

Kraje ČR	Počet cizinců celkem	Věková skupina				Počet osob čerpajících zdravotní péči					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhradena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Cizinci celkem	148 527	12 141	7 523	114 850	14 013	28 465	39 533	73 368	2 135	6 633	4 191
Hl. m. Praha	64 419	4 827	4 109	50 659	4 824	10 602	10 611	41 208	669	1 496	1 078
Středočeský	11 472	1 050	581	8 369	1 472	4 780	1 817	4 327	78	687	203
Jihočeský	4 872	430	203	3 684	555	638	1 303	2 601	4	409	397
Plzeňský	7 186	572	315	5 618	681	2 266	924	3 253	285	1 075	448
Karlovarský	3 531	139	411	2 318	663	308	1 137	1 939	17	140	-
Ústecký	6 729	733	284	4 953	759	1 638	1 828	2 343	330	629	487
Liberecký	5 198	506	252	3 701	739	507	1 770	2 246	3	695	673
Královéhradecký	5 272	417	277	4 058	520	1 100	2 336	1 651	8	241	134
Pardubický	1 444	236	63	952	193	556	351	477	21	169	154
Vysočina	1 587	216	64	1 160	147	178	465	784	0	160	83
Jihomoravský	18 571	1 444	389	15 469	1 269	2 936	8 842	5 949	629	239	61
Olomoucký	3 577	360	143	2 442	632	220	1 172	1 997	3	205	103
Zlínský	6 148	572	164	4 844	568	1 345	2 483	2 304	-	216	156
Moravskoslezský	8 521	639	268	6 623	991	1 391	4 494	2 289	88	272	214

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01

Čerpání zdravotní péče cizinci v krajích ČR v roce 2021

Celkové náklady dle věkových skupin a způsobu úhrady zdravotní péče (v tis. Kč)

Kraje ČR	Náklady v tis. Kč celkem	Věková skupina				Zdravotní péče poskytnutá cizincům					
		0–14 let	15–19 let	20–59 let	60 let a více	uhrazena				neuhradena	
						ze smluvního pojištění v ČR	ze zahraničního pojištění	hotově	státními orgány	celkem	z toho po lhůtě splatnosti
Náklady celkem	1 167 387	100 366	32 343	750 518	284 160	281 753	472 882	299 974	10 478	102 301	65 782
Hl. m. Praha	500 159	46 952	22 142	338 005	93 061	140 618	171 497	145 974	5 742	36 328	19 965
Středočeský	61 277	3 267	1 343	34 582	22 084	26 250	14 690	14 287	34	6 016	1 330
Jihočeský	24 889	2 069	783	14 427	7 611	4 949	8 707	7 365	1	3 867	3 791
Plzeňský	66 615	5 960	1 534	42 921	16 200	33 390	4 222	11 329	2 624	15 050	9 025
Karlovarský	7 605	215	325	3 321	3 743	2 498	4 035	1 032	19	21	-
Ústecký	53 313	4 723	836	30 548	17 206	17 442	16 381	12 947	429	6 114	5 484
Liberecký	34 572	1 207	824	26 141	6 400	1 616	11 860	11 964	3	9 128	9 058
Královéhradecký	40 584	1 741	804	25 436	12 603	5 172	25 709	4 780	12	4 911	3 293
Pardubický	10 638	735	216	6 912	2 775	3 394	1 182	1 534	226	4 301	3 773
Vysočina	30 986	1 009	382	20 381	9 213	1 222	6 141	21 857	0	1 766	1 189
Jihomoravský	171 235	15 693	1 275	109 502	44 765	23 295	106 930	34 016	989	6 006	1 008
Olomoucký	34 030	2 555	578	18 118	12 779	1 652	11 451	17 936	9	2 983	2 691
Zlínský	43 445	2 024	381	30 246	10 795	7 443	27 375	5 790	-	2 837	2 752
Moravskoslezský	88 040	12 218	919	49 977	24 926	12 811	62 703	9 163	391	2 972	2 423

Zdroj: ÚZIS ČR, Roční výkaz V (MZ) 1-01